

Stipend og lån til videregående utdanning 1970-71

En orientering
fra
Statens lånekasse
for utdanning

Økernvn. 145, Oslo 5.
Tlf. 22 27 55

Stipend og lån til videregående utdanning 1970-71

En orientering
fra
Statens lånekasse
for utdanning

Økernvn. 145, Oslo 5.
Tlf. 22 27 55

INNHOLD

Side

Gjeldende støtteordning 3

Stipend

Behovsprøvd stipend 3

Stipendbeløp etter foreldrenes inntekt, forsørgelsesbyrde og formue 4

Borteboerstipend 5

Kunstfagstipend 5

Nordisk stipend 6

Lån

Suppleringslån 6

Utdanningslån 6

Lånenes størrelse 7

Tilskottstabell ved beregningen av utdanningslån 8

Forrentning og tilbakebetaling 10

Utdanning i utlandet 11

Andre opplysninger 12

Støtteformene som gjelder for de enkelte utdanninger .. 13

Lov om stønad til ungdom i vidaregåande utdanning 17

GJELDENDE STØTTEORDNING

I 1969 vedtok Stortinget følgende hovedregler for direkte støtte — stipend og lån — til ungdom i videregående utdanning:

1. **Stipend** skal være hovedformen for støtte til elever i 10.—12. skoleår — et behovsprøvd stipend som gis avhengig av foreldrenes og søkerens økonomiske stilling, og et ikke-behovsprøvd stipend som gis til alle elever som må bo borte fra hjemmet under utdanningen.
   Det kan også i særlige tilfeller gis et mindre (supplerende) lån i tillegg til stipendene — til utdanning i gymnas, første år ved verkstedskole og 1-årig dagskole for handel og kontorarbeid.
2. **Lån** skal være hovedfinansieringen for utdanning som bygger på examen artium eller tilsvarende forutdanning. Lånene er behovsprøvd, og de er rentefrie i utdanningstiden. Ungdom som må bo borte fra hjemmet under utdanningen, får ikke-behovsprøvd borteboerstipend. Har søkeren særlig stor forsørgelsesbyrde, kan det også gis behovsprøvd stipend.
3. Ungdom som har vist kunstnergivnad, kan få støtte i hovedsak som stipend. Kunstnere som er ferdige med ordinær utdanning, kan gis videreutdanningsstipend.
4. Ved godkjent akademisk utdanning utenlands kan det gis refusjon til hel eller delvis dekning av studiegebyr og eksamensavgifter.

☆ ☆ ☆

Statens lånekasse for utdanning administrerer støtteordningen. Skolene medvirker ved gjennomføringen av den.

STIPEND

Behovsprøvd stipend kan gis til elever i frivillig allmenn- og yrkesutdanning som tas til og med 12. skoleår. Se oversikten s. 13 ff.

Tildelingen skjer i samsvar med normal tempoplan for vedkommende utdanning.

Behovsprøvd stipend kan også gis ved utdanning etter 12. skoleår når søkeren har særlig stor forsørgelsesbyrde (forsørger kone og minst 2 barn).

Ved tildelingen legges det vekt på foreldres, søkers og eventuelt ektefelles økonomiske stilling. For 1970—71 er det for utdanningen i 10.—12. skoleår fastsatt følgende stipendbeløp i forhold til forsørgers økonomiske stilling:

Stipendbeløp etter foreldres inntekt, forsørgelsesbyrde og formue

Forsørgers skatteklasse og inntekt i tusen kroner (antatt inntekt) ved siste skattelikning – avrundet ned til nærmeste 1000 kroner				Stipendbeløp etter inntekt
Kl. 2–3 0 barn + søker	Kl. 4 1 barn + søker	Kl. 5 2 barn + søker	Kl. 6 3 barn + søker	
0—7	0—10	0—13	0—16	1200
8—10	11—13	14—16	17—19	1000
11—13	14—16	17—19	20—22	800
14—16	17—19	20—22	23—25	600
17—19	20—22	23—25	26—28	400
20—22	23—25	26—28	29—31	0

Har foreldrene formue, vil stipendbeløpene i ovenstående tabell bli redusert med følgende beløp:

Formue i hele tusen kroner	Reduksjon i stipend
0— 49	0
50— 69	200
70— 89	400
90—109	600
110—129	800
130—149	1000
150—169	1200

Forhold som kan føre til reduksjon av eller tillegg til de stipendbeløp som følger av tabellen foran er bl. a.:

Har søkeren egen inntekt over gjennomsnittlig kr. 300 pr. mnd. i skoleåret, reduseres stipendbeløpet med kr. 400 pr. år for hvert overskytende hele kr. 100 pr. mnd.

Har søkeren formue over kr. 5000, reduseres stipendbeløpet med fra kr. 200 til kr. 400 for hvert overskytende kr. 2000, avhengig av formuens art.

Har søkeren ektefelle med inntekt over kr. 1000 pr. mnd., reduseres stipendbeløpet med kr. 200 pr. år for hvert overskytende kr. 100 pr. mnd. Er det barn å forsørge, økes fribeløpet med kr. 200 pr. barn.

Har ektefellen formue over kr. 10 000, vil stipendbeløpet bli redusert med fra kr. 200 til kr. 600 for hvert overskytende kr. 3000.

Har søkeren andre stipend, legat o. l. over i alt kr. 1000 for helt skoleår, reduseres stipendbeløpet med kr. 200 for hvert overskytende kr. 200.

Har søkeren reiseutgifter hjem — lærested over kr. 500 pr. år til to tur—returreiser, gis det tillegg for hvert overskytende kr. 200 begrenset til kr. 800. Ved daglige reiseutgifter over kr. 50 pr. mnd. gis det tillegg på kr. 200 pr. år for hvert overskytende kr. 50 pr. mnd. begrenset til kr. 400.

For skolepenger (ekskl. kost og losji) mellom kr. 500 og kr. 1000 pr. år gis det tillegg på kr. 200, over kr. 1000 gis kr. 400 i tillegg.

I særlige tilfeller, når det foreligger stor forsørgelsesbyrde og både søker og ektefelle er uten inntekt, kan det gis et tillegg fra kr. 200 til kr. 400. Også under andre forhold som medfører særlig vanskelig økonomisk stilling, kan det gis tillegg på kr. 200.

Borteboerstipend gis i frivillig allmenn- og yrkesutdanning med reglementert fulltidsundervisning til søkere som har de faglige kvalifikasjoner som er nødvendige for å fullføre skolegangen.

I 10.—12. skoleår gis stipend ved skoler/kurs av varighet på minst 3½ mnd., og det kan tildeles for 3 år til sammen. Etter 12. skoleår gis stipend til utdanning som varer minst 7 mndr.

Ved flerårig utdanning gis borteboerstipend når utdanningen gjennomføres i normalt tempo. Dersom søkeren ikke gjennomfører utdanningen med tilfredsstillende resultater etter normal plan, holdes tildelingen tilbake inntil det foreligger nye, tilfredsstillende resultater.

Hvis utdanningen blir avbrutt, er det ikke kurant å få stipend til ny utdanning. Til videregående eller sideordnet utdanning som har sammenheng med tidligere utdanning, kan det gis stipend når søkeren er faglig kvalifisert.

Borteboerstipend tildeles søkere som ikke kan bo i sine hjem (hos foreldre, pleieforeldre, svigerforeldre eller på barnehjem), fordi avstanden til skolen er for lang til at søkeren kan bo hjemme. Når avstanden mellom hjem og skole er 4 mil eller mer, eller det tar mer enn 3 timer pr. dag å reise tur/retur hjem—lærested med offentlige befordringsmidler, kan stipend tildeles dersom søkeren ikke bor hjemme.

Ved tildeling av borteboerstipend tas ikke hensyn til foreldres økonomi, derimot vil søkers og eventuelt ektefelles økonomi bli nærmere vurdert. Bor søker og ektefelle sammen på lærestedet, og de har en samlet inntekt som er tilstrekkelig til å dekke felles utgifter (inklusive søkers utgifter til utdanning), kan borteboerstipend vanligvis ikke tildeles. Det kan heller ikke tildeles hvis søker har inntektsbringende arbeid mer enn gjennomsnittlig 3 timer pr. dag mens utdanningen varer. Hvis søker har tilskott fra annet hold til hel eller delvis dekning av oppholdsutgiftene, blir borteboerstipendet redusert tilsvarende. Normalt borteboerstipend for 1970—71 er kr. 2000 pr. år — kr. 200 pr. mnd.

Har søker i sin søknad godtgjort at det foreligger uvanlige forhold, kan det gjøres unntak fra disse reglene.

Kunstfagstipend. Elever ved Statens kunstakademi, Kirkenærs ballettskole, Operaens ballettskole, og elever som tar videregående utdanning i musikk, sang e. a. kunstfag innen- eller utenlands, kan gis et ikke-behovsprøvd kunstfagstipend som for 1970—71 kan gå opp til kr. 5000, eventuelt med borteboerstipend i tillegg. Elever ved Statens teaterskole kan gis kunstfagstipend opp til kr. 3000 + eventuelt borteboerstipend.

Kunstnere som har avsluttet sin ordinære utdanning, kan gis stipend til videreutdanning innen- eller utenlands på opp til kr. 7000.

Nordisk stipend. Det kan gis behovsprøvd stipend til delstudium ved høgskole eller universitet i et annet nordisk land når utdanningen er påbegynt her i landet.

Stipendstørrelsen varierer med merkostnadene.

LÅN

Suppleringslån. Ved utdanning i 10.—12. skoleår skal støtten i hovedsak være stipend, mens lån blir hovedformen ved utdanning etter 12. skoleår. Det er imidlertid på det rene at en gjennom stipendordningen ikke vil kunne skaffe de midler som trengs i alle tilfeller. Det er derfor åpnet adgang til unntaksvis å gi supplerende lån, dvs. mindre lån som tillegg til allerede tildelt behovsprøvd stipend (+ eventuelt borteboerstipend), til videregående utdanning som ikke går inn under ordningen med vanlig utdanningslån (se nedenfor).

Slike suppleringslån kan gis til første år ved verkstedskole, 1-årig dagskole for handel og kontorarbeid, og til gymnasutdanning.

Det er en forutsetning at det dreier seg om heltidsundervisning og fullstendig fagkrets, og at søkeren holder tilfredsstillende faglig nivå.

Normalt vil suppleringslån bli gitt bare til søkere som etter foreldrenes økonomi får behovsprøvd stipend.

Avgjørende for tildelingen av suppleringslån vil være at søkeren ikke skal belastes med så stor gjeldsbyrde i begynnelsen av utdanningen at videreutdanning blir vanskeliggjort.

Lærlinger med godkjent lærlingekontrakt kan gis suppleringslån til hel eller delvis dekning av differansen mellom utdanningskostnader og lønn.

Annen utdanning under 10.—12. skoleår kan gis utdanningslån.

Utdanningslån. Det kreves vanligvis ikke at søkeren stiller økonomisk garanti for lånet.

Det gis som regel ikke lån til kurs og skoler som varer mindre enn ett undervisningsår (7 måneder). Til spesialutdanning og videregående utdanning kan gis lån selv om utdanningen er av kortere varighet. Det samme gjelder når utdanningen tas som et ledd i en tidligere utdanning.

Lån gis vanligvis fra utdanningens begynnelse for alle utdanninger som omfattes av utlånsordningen. Søkere med svak forutdanning kan ikke regne med lån før tilfredsstillende faglige resultater er dokumentert.

En låntaker som er i ferd med å ta utdanning som strekker seg over flere år, kan regne med å få lån så lenge hans faglige og økonomiske forhold gjør det rimelig. De faglige forhold må dokumenteres fra år til år. Dersom søkeren stryker til prøver/eksamener eller ikke gjennomfører studiet etter normal studieplan, kan låntildelingen bli stanset. Unntak kan gjøres i særlige tilfeller, f. eks. når det dokumenteres at forsinkelsen skyldes

sykdom. Det kan på ny søkes om lån når det foreligger nye, tilfredsstillende faglige resultater. Hvis en utdanning blir avbrutt, er det ikke kurant å få lån til ny utdanning. Spørsmålet om en søker er faglig kvalifisert, må da vurderes i det enkelte tilfelle.

Ved utenlandske skoler kan det gis lån ved tilsvarende utdanning som ved innenlandske skoler når det er behov for arbeidskraft på vedkommende område her i landet og våre egne skoler ikke har plass. Se for øvrige avsnittet om utdanning utenlands, s. 11 f.

Det gis som regel lån bare til en avsluttende utdanning. Ved avbrudd eller overgang til annen utdanning vil spørsmålet om ytterligere lån bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Hospitanter kan få lån når deres program og faglige status gjør det rimelig.

Ikke-norske statsborgere som av politiske grunner har søkt til landet og har fått oppholdstillatelse her, kan på nærmere bestemte vilkår få lån (og stipend) på linje med norske statsborgere. Andre utenlandske statsborgere kommer også inn under støtteordningen dersom de gjennom giftermål eller fast og varig arbeidsforhold har fått tilknytning til landet, og de tar sikte på norsk statsborgerskap.

Lånene bevilges for høyst ett år om gangen (høst + vår).

Lånenes størrelse. Lånene skal — sammen med de midler søkeren kan skaffe ved eget arbeid, stipend og ved tilskott eller lån hjemmefra — gi rimelig dekning for:

1. opphold i undervisningstiden, medregnet nødvendige utgifter til klær og helsestell,
2. læremidler, kurs- og eksamensavgifter, obligatoriske ekskursjoner o. a. liknende utgifter,
3. reiseutgifter to ganger tur/retur hjemsted—lærested i året (jul- og sommerferie).

For undervisningsåret 1970—71 regner Lånekassen med å kunne nytte følgende satser for oppholdsutgifter pr. mnd.:

	Borteboende	Hjemmeboende
Bergen, Oslo og Trondheim	kr. 840	kr. 640
Øvrige læresteder innenlands	kr. 760	kr. 560

Ved utdanning utenlands fastsettes satsene etter opplysninger innhentet fra de forskjellige lærestedene.

Satsene for læremidler o. l. fastsettes etter oppgaver fra de enkelte skoler for de ulike faglige trinn.

Reiseutgiftene fastsettes i samsvar med de takster som kan ventes gjort gjeldende for vedkommende undervisningsår.

Det gis ikke lån til dekning av utgifter i ferien. Etter nærmere begrunnet søknad kan det gis lån til utvidet studieår når det dreier seg om reglementert undervisning, eller når det etter en samlet vurdering godtgjøres at søkeren sparer inn på normal studietid.

Forsørger søkeren ektefelle og barn, kan det gis kr. 2500 i tillegg for første forsørget og kr. 1500 for hver av de øvrige.

Om en søker er gift og oppgir å forsørge ektefellen, gis ikke tillegg med mindre det er barn i ekteskapet eller ektefellen p. g. a. sykdom eller andre forhold er ute av stand til å forsørge seg selv.

Når reglene for behovsprøving ikke krever tilskott fra annet hold, dekkes søkerens samlede utdanningskostnader i samsvar med gjeldende kostnadssatser.

Tilskott hjemmefra etter foreldres inntekt og skatteklasse vil for 1970—71 bli regnet slik:

Tilskottstabell ved beregningen av utdanningslån

Forsørgers inntekt i 1000 kroner				
Kl. 2–3 0 barn + søker	Kl. 4 1 barn + søker	Kl. 5 2 barn + søker	Kl. 6 3 barn + søker	Tilskott
35— 37	38— 40	41— 43	44— 46	500
38— 40	41— 43	44— 46	47— 49	800
41— 43	44— 46	47— 49	50— 52	1100
44— 46	47— 49	50— 52	53— 55	1400
47— 49	50— 52	53— 55	56— 58	1700
50— 52	53— 55	56— 58	59— 61	2000
53— 55	56— 58	59— 61	62— 64	2300
56— 58	59— 61	62— 64	65— 67	2600
59— 61	62— 64	65— 67	68— 70	2900
62— 64	65— 67	68— 70	71— 73	3200
65— 67	68— 70	71— 73	74— 76	3500
68— 70	71— 73	74— 76	77— 79	3800
71— 73	74— 76	77— 79	80— 82	4100
74— 76	77— 79	80— 82	83— 85	4400
77— 79	80— 82	83— 85	86— 88	4700
80— 82	83— 85	86— 88	89— 91	5000
83— 85	86— 88	89— 91	92— 94	5300
86— 88	89— 91	92— 94	95— 97	5600
89— 91	92— 94	95— 97	98—100	5900
92— 94	95— 97	98—100	101—103	6200
95— 97	98—100	101—103	104—106	6500
98—100	101—103	104—106	107—109	6800
101—103	104—106	107—109	110—112	7100
104—106	107—109	110—112	113—115	7400

Ved beregning av foreldretilskottet bygger Lånekassen på oppgaver fra likningsmyndighetene. Dersom likningsattestene ikke gir et riktig bilde av de økonomiske forhold i søknadsperioden, må det opplyses spesielt om dette.

Foreldreformue under kr. 80 000 er tilskottsfri. Er nettoformuen større, regnes 15 % av det overskytende som tillegg til inntekten. Ved vurdering av om det ut over dette skal legges vekt på formuen, blir det tatt hensyn til formuens art og sammensetning, og hvilken betydning den har for familiens næringsgrunnlag. Er formuen i det vesentlige bundet til fiske, hagebruk, jordbruk, skogbruk, reindrift e. l., regnes 10 % av formue ut over kr. 80 000 som tillegg til inntekten.

Foreldretilskottet slik det framgår av tabellen, reduseres med 50 % når:

1. søkeren har gjennomført minst 3 års normalprogram av sin faglige utdanning over artiumsnivå ved begynnelsen av undervisningsåret,
2. søkeren fyller 25 år før 1. januar i undervisningsåret,
3. søkeren fyller 21 år før 1. januar i undervisningsåret og har forsørgelsesbyrde (barn) ved begynnelsen av undervisningsåret,
4. søkeren har vært selvforsørgende eller forsørget av andre enn foreldrene i minst 3 år forut for undervisningsåret,
5. hovedforsørgeren fyller 65 år før 1. januar i undervisningsåret.

Har søkeren søsken som samtidig er i videregående utdanning, og foreldrene ikke har betydelig formue, kan normaltilskottet som følger av tabellen reduseres etter nærmere regler.

Når foreldrenes sivilstand er uvanlig (separert, skilt, adoptivforeldre), eller når andre forhold gjør at det beregnede tilskott ikke kan ventes gitt, vil spørsmålet om helt eller delvis å se bort fra foreldrenes økonomi bli vurdert. At en søker inngår ekteskap, oppgir å være selvforsørger, at han ikke ønsker økonomisk bistand fra foreldrene, eller at foreldrene angir uten nærmere begrunnelse at de ikke vil gi tilskott, er ikke tilstrekkelig grunnlag til å fravike retningslinjene.

Søkeren kan ha inntil kr. 3000 i arbeidsinntekt pr. år (etter skattetrekk og eventuelle utgifter til opphold i feriene) uten at det gjøres fradrag for dette ved låntildelingen. Har søkeren forsørgelsesbyrde, godtas større inntekt.

Har søkeren likvid formue, blir denne trukket fra, vanligvis med unntak av kr. 3000. Har søkeren fast formue, blir spørsmålet om lån vurdert etter formuens art. Søkere med forsørgelsesbyrde kan gis større fribeløp.

Er søkeren gift og ektefellen har egen inntekt, gjøres fradrag for 30 % av inntekt over kr. 12 000. Bor ektefellene hver for seg, er denne inntektsgrense kr. 5000 høyere. Er det barn i ekteskapet, heves disse grenser med kr. 5000 for første barn og kr. 3000 for de øvrige. Det blir vanligvis sett bort fra formue under kr. 20 000 på ektefellens hånd, dersom det ikke er likvider som bør kunne nyttes til utdanningen, og dersom det ikke søkes økt lån p. g. a. forsørgelsesbyrde.

Mottar søkeren legat eller stipend fra annet hold, gjøres fradrag i den samlede tildeling for den delen av beløpet som overstiger kr. 1000.

Samtidig som lånenes størrelse søkes avpasset etter den enkelte søkers behov, tas også hensyn til at søkerens samlede gjeld ikke skal bli urimelig tung å betale tilbake når utdanningen er slutt.

Forrentning og tilbakebetaling. Staten dekker rentene i normal utdanningstid. Fra første månedsskifte etter endt/avbrutt utdanning blir rentene belastet låntakeren. Renten er f. t. 4,75 % p. a.

Er slutteksamen forsinket, avgjør Lånekassen i hvert enkelt tilfelle det tidsrom låntakeren skal svare renter for. Forsinkelser grunnet dokumentert sykdom, ordinær militærtjeneste eller svangerskap medfører ikke rentebelastning. Også i tilbakebetalingstiden gis det etter søknad rentefrihet under samme forhold. Under fortsatt utdanning som er lån/stipendberettiget, gis rentefrihet for tidligere låneopptak.

Etter endt/avbrutt utdanning får låntakeren tilsendt betalingsplan. Nedbetalingen skjer ved faste, halvårlige terminer (renter + avdrag). Terminene fastsettes etter lånets størrelse og den inntekt utdanningen kan ventes å gi.

Eksempel:

Utdanning	Gjeld	½-årl. term.	Nedbet.tid (år)
Handelsgym.	6 000	480	9
Lærerskole	12 000	780	9,5
3-årig teknisk skole	18 000	870	14
Filologi	30 000	1 350	15

Etter ca. 9 måneder betales påløpne renter, og etter ytterligere 6 måneder forfaller første ordinære termin.

Lånekassen sender varsel (innbetalingskort) før hvert forfall. Men om slikt varsel ikke når låntakeren, fritas han ikke av den grunn for å betale rett-tidig i samsvar med betalingsplanen.

Skulle låntakerens økonomiske stilling bli slik at det ville være urimelig å opprettholde betalingsplanen, kan det etter søknad med dokumenterte opplysninger om inntekt, forsørgelsesbyrde og øvrige økonomiske forpliktelser gis lettelser i betalingsvilkårene, — ved betalingsutsettelse for en eller flere terminer (terminforskyvning) eller ved en tidsbestemt reduksjon av terminene.

Dersom låntakeren misligholder låneforpliktelsene, kan Lånekassen erklære hele lånet forfalt til betaling.

Under tilbakebetalingen av lånet plikter låntakeren å holde Lånekassen underrettet om sin adresse. Unnlater låntakeren dette, kan Lånekassen erklære lånet forfalt til betaling i sin helhet med en gang.

Når invaliditet eller varig sykdom medfører at låntakeren ikke kan greie sine forpliktelser, kan det søkes om ettergivelse.

Dør låntakeren, blir gjelden ettergitt.

UTDANNING I UTLANDET

Omfang. Det kan gis lån og stipend til reglementert heltidsundervisning ved skoler i utlandet som gir samme yrkes- eller utdanningskompetanse som utdanning ved norske skoler som det gis lån og stipend til, når det er behov for arbeidskraft på vedkommende område her i landet, og når landets egne skoler ikke har plass til alle som søker om å bli opptatt.

Lån kan vanligvis gis av om lag samme størrelse som til tilsvarende utdanning innenlands. Ved skoler med særlig høye utdanningskostnader er det satt maksimale utlånsrammer som bare unntaksvis kan overskrides.

Til utdanning ved skoler utenfor Europa gis lån bare i særlige tilfeller etter at faglige forhold er nærmere vurdert. Til videreutdanning i utlandet etter gjennomgått fagutdanning her i landet gis det lån bare når faglige resultater er meget gode. Når en søker finnes faglig kvalifisert og vedkommende skole krever det, kan det gis tilsagn om lån når de øvrige vilkår for lån er til stede.

Stipend kan vanligvis tildeles bare til utdanning som omfattes av utlånsvirksomheten. Det gis ikke stipend til elementær grunnutdanning eller forutdanning som kreves for å komme inn på videregående fagutdanning. Det kan gis følgende stipend:

1.	Borteboerstipend	— til utdanning av minst 1 års varighet.
2.	Reisestipend	— til utdanning av minst 2 års varighet.
3.	Gebyrstipend	— til godkjent utdanning ved universiteter og akademiske høgskoler.
4.	Behovsprøvd stipend	til utdanning av minst 2 års varighet som tilsvarer yrkesutdanning i 10.—12. skoleår, og til flerårig utdanning for søkere som har stor forsørgelsesbyrde (ektefelle og minst 2 barn).
5.	Nordisk stipend	— til delstudium ved universitet eller akademisk høgskole i annet nordisk land, når utdanningen er påbegynt her i landet.

Ved behandlingen slås stipend under 1., 2. og 3. sammen til et grunnstipend. Grunnstipendet kan også søkes av studenter ved norske universiteter og akademiske høgskoler når de tar studieopphold av minst 6 mndrs. varighet ved europeiske akademiske læreanstalter.

Reisemoderasjon og gebyrrefusjon gis ikke til akademisk videreutdanning, deltakelse i spesialkurs, praktikantarbeid e. l.

I Europa gis det reisemoderasjon som dekker 50 % av billettprisen på billigste klasse to ganger årlig tur/retur mellom lærested og utreise-/grensested i Norge. I USA/Canada gis det 50 % tilskott til framreise når studiet begynner, og til tilbakereise etter at utdanningen er avsluttet. Hvis utdanningen varer 4 år eller mer, kan det gis reisemoderasjon til en ekstra hjemreise etter 2 år.

I Europa gis det gebyrrefusjon som dekker de faste avgifter ved hvert lærested/hver fagretning, med unntak av Storbritannia, hvor maksimal refusjon er satt til kr. 3000 pr. år. Også i USA/Canada er refusjonen begrenset til kr. 3000 pr. år.

ANDRE OPPLYSNINGER

Søknad om støtte skrives på fastsatt skjema som fås ved vedkommende skole eller fra Lånekassen.

Det er av stor betydning for behandlingen og resultatet at søknaden er fullstendig utfylt og at opplysningene er utførlige.

Søknadsfrister. Dersom midlene skal være disponible når utdanningen begynner om høsten for dem som da fortsetter sin utdanning, må søknad være inne før 1. mars (utenlands 1. juni). For søkere som begynner utdanningen om høsten, er fristen 15. september (utenlands 15. november), dersom midlene skal være disponible før utgangen av høstsemestret. For søkere som begynner utdanningen i januar, er fristen 1. februar.

Tilleggslån vil bare bli gitt i særlige tilfeller, hvor det blir godtgjort at ekstraordinære forhold gjør at søkeren ellers ikke kan fullføre undervisningsåret.

Søknad om tilleggslån må være sendt inn før 1. februar.

Søkere som tar utdanning utenlands, har frist til 1. mai. Søknader som kommer inn senere, vil ikke bli tatt opp til behandling med mindre det foreligger spesielle grunner. Det samme gjelder søknad om borteboerstipend.

Klage over behandlingsresultatet. Mener søkeren at behandlingsresultatet ikke er i samsvar med de regler som gjelder for tildelingen, kan skriftlig begrunnet klage sendes inn til Lånekassens klagenemnd.

☆ ☆ ☆

Ved henvendelse til Lånekassens opplysningsavdeling fås nærmere opplysninger om utdanningsforhold innen- og utenlands.

STØTTEFORMENE SOM GJELDER FOR DE ENKELTE UTDANNINGER

Borteboerstipend gjelder for samtlige grupper, med mindre det dreier seg om fritt opphold. Ved innskrenket undervisningstid eller rimelig internatopphold reduseres borteboerstipendet.

Behovsprøvd stipend gjelder for samtlige grupper i 10.—12. skoleår. Over 12. skoleår er det bare søkere med særlig stor forsørgelsesbyrde (kone og minst 2 barn) som kan få behovsprøvd stipend.

Utdanning	10.–12. skoleår			Over 12. skoleår
	Behovspr. stip.	Suppl.-lån	Utd.-lån	Utd.-lån
Allmenndannende skoler:				
Realskoler	x			
Folkehøgskoler	x			
Tekniske forkurs	x			
Gymnas	x	x		
Skoler for hus og heim:				
Husmorskoler	x		x	
Husmorvikarkurs	x			
Arbeids- og husflidsskoler for menn	x		x	
Kvinnelige industri- og husflidsskoler	x		x	
Skoler for helsearbeid og sosialt arbeid:				
Hjelpepleieskoler			x[1])	
Grunnskoler i sykepleie			x	
Norges høgre sykepleieskole				x
Statens helsesøsterskole				x
Andre spesialskoler og videregående skoler i sykepleie				x
Røntgenografskolen	x		x	
Fysiokjemikerskoler				x
Vernepleierskoler			x	
Barne- og barselpleieskoler	x		x	
Barnevernskoler, vanlig linje	x		x	
Barnevernskoler, studentlinje				x
Kontorsøsterskolen ved Det odontologiske fakultet	x		x	
Tannpleiekurs ved Det odontologiske fakultet	x		x	
Den franske skole	x		x	
Arbeidsterapiutdannelse	x		x	
Statens fysioterapiskole				x

[1]) Lån og stipend gis bare i spesielle tilfeller.

Utdanning	10.–12. skoleår			Over 12. skoleår
	Behovspr. stip.	Suppl.-lån	Utd.-lån	Utd.-lån
Norsk mensendieckskole				x
Reseptarutdanning				x
Sosialskoler				x
Yrkesskoler for håndverk og industri:				
Yrkesskoler, 1. år	x	x		
Yrkesskoler, 2. og 3. år	x		x	
Kunsthåndverksskoler, 1.—3. år	x		x	
Kunsthåndverksskoler, 4. år ...				x
Norges hermetikkfagskole	x		x	
Norges trelastskole				x
Statens kjølemaskinistskole	x		x	
Statens bergskole				x
Statens formannsskole				x
Lederskolen for treindustrien ..				x
Bedriftslederskolen				x
Elementærtekniske skoler	x		x	
Lærlinger med godkjent kontrakt		x		
Tekniske fagskoler	x		x	
Tekn. skoler, elever uten artium	x		x	
Tekn. skoler, elever med artium				x
NKI's tekn. sk., elever uten art.:				
1. sem. av 3-årig	x			
øvrige semestre	x		x	
NKI's tekn. sk., elever med artium[1])				x
Schous Tekniske Inst.				x
Yrkesskoler i landbruket:				
Jordbruksskoler	x		x	
Hagebruksskoler	x		x	
Yrkesskoler for skogsarbeidere	x	x		
Praktiske skogskoler	x	x		
Skogskoler	x		x	
Skogskoler for artianere				x
Meieriskoler for kvinner	x		x	
Statens næringsmiddeltekniske skole	x		x	
Landbruksmaskintekniske kurs	x		x	
Statens reindriftsskole	x		x	
Skoler for sjøfart, fiske og sivil luftfart:				
Kystskipperkurs 1. kl.	x			
Kystskipperkurs, videregående	x		x	

[1]) Gjelder ikke første semester.

Utdanning	10.–12. skoleår			Over 12. skoleår
	Behovspr. stip.	Suppl.-lån	Utd.-lån	Utd.-lån
Kurs for styrmannseksamen 2. og 1. kl.	x		x	
Skipsførerkurs				x
Høyere skipsførerkurs				x
Navigatørutdanning for artianere				x
Radiotelegrafistkurs	x		x	
Maskinistaspirantkurs I	x	x		
Maskinistaspirantkurs II	x		x	
Maskinistkurs 2. og 1. kl.	x		x	
Maskinsjefkurs				x
Høyere maskinsjefkurs				x
Maskinistutdanning for artianere				x
Maskinistutdanning for maskiningeniører				x
Skipselektrikerkurs	x		x	
Kokkskoler	x		x	
Stuertskoler, inkl. høyere				x
Fiskerfagskolenes høvedsmannslinje			x	
Statens fagskole for fiskeindustri			x	
Skoler for utdanning av trafikkflygere			x	
Skoler for handel og kontor:				
Handelsskoler, dagkurs:				
» ½-årig kurs	x			
» 1-årig kurs	x	x		
» 2. år kurs	x		x	
1-årig fagkurs for studenter				x
1-årig sekretærskole for studenter				x
Bedriftsøkonomisk institutt, linje II				x
Andre høyere merkantile skoler				x
Dekoratørutdanning	x[1])		x[1])	
Dispasjørutdanning				x[1])
Revisorutdanning				x[1])
Translatørutdanning				x[1])
Andre fagskoler:				
Kommunallinjen ved Norges komm. og sos.skole				x
Statens bibliotekskole, teoritiden				x
Norsk journalistskole				x

[1]) Lån og stipend gis bare i spesielle tilfeller.

Utdanning	10.–12. skoleår			Over 12. skoleår
	Behovspr. stip.	Suppl.-lån	Utd.-lån	Utd.-lån
Norsk hotellfagskole				x
Statens oldfruekurs				x
Statens skole for kostholds-økonomer, teoritiden				x
Skoler for utdanning av lærere:				
Lærerskoler, elever uten artium i 1. og 2. kl. av 4-årig	x		x	
Lærerskoler for øvrig				x
Faglærerskoler				x
Sommerkurs og sommersemestre for lærere				x
Bibel- og misjonsskoler:				
Bibelskoler, videregående yrkesutdanning				x
Bibelseminarer, mellomfagskurs				x
Misjonsskoler				x
Høgskoler og universitet				x
Distriktshøgskoler				x
Musikkskoler:				
Musikalsk barnehagelærer-utdanning	x		x	
Skolemusikklærerutdanning	x		x	
Organistutdanning	x		x	

Når det gjelder støtteformene for utdanning av kunstnere, vises til avsnittet om kunstfagstipend, s. 5 f. Det kan også gis utdanningslån.

LOV
OM STØNAD TIL UNGDOM I VIDAREGÅANDE UTDANNING

Vedtatt 10. juni 1969.
Ved kgl. res. 19. juni 1969 gitt virkning fra 1. juli 1969, med unntak for § 9 som vil bli iverksatt seinere.

§ 1. Reisestønad.

Ungdom i gymnas og yrkesskolar, og i andre skolar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei får stønad til lange daglege reiser mellom heim og lærestad etter nærare reglar fastsette av departementet.

Til lengre reiser mellom heimstad og lærestad får ungdom i vidaregåande utdanning moderasjon i billettprisane eller reisestønad.

Stønad etter første leddet får ein av vedkomande kommune med slik refusjon frå staten som Stortinget fastset.

§ 2. Bortebuarstipend.

Bortebuarstipend kan ein gje til ungdom som må bu utanfor heimstaden under vidaregåande allmennutdanning eller fag- og yrkesutdanning. Etter vedtak av vedkomande departement kan ein i særhøve gje slikt stipend også til ungdom som får utdanning på heimstaden, men som ikkje bur heime.

På dei vilkår som er nemnde i første leddet, kan ein også gje bortebuarstipend til lærlingar og andre elevar i kombinert praktisk/teoretisk utdanning, til heil eller delvis dekning av utgifter som ikkje blir dekte av lønna.

§ 3. Serlege stipend.

Ungdom og gymnas og yrkesskolar, og i andre skolar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei, kan få serlege stipend på grunnlag av dei økonomiske tilhøva til forsytarane, ektemaken eller eleven sjølv.

Ungdom i anna utdanning enn den som er nemnd i første leddet, kan få serlege stipend når dei har stor forsytingskyldnad.

§ 4. Gebyrstipend.

Ungdom i vidaregåande utdanning kan få stipend til heil eller delvis dekning av skolepengar, studiegebyr og andre undervisings- og eksamensavgifter.

§ 5. Utdanningsstipend for kunstnarar.

Ungdom med kunstnargivnad kan få stipend til ei vanleg utdanning som kunstnar.

§ 6. Lån.

Statens lånekasse for utdanning kan gje lån til finansiering av utdanning til studerande ved universitet og høgskolar, og til studerande ved andre institusjonar som etter vedtak av vedkomande departement er jamstelte med dei. Ein kan gje supplerande lån til elevar i yrkesutdanning som ikkje går inn under første leddet, og unntaksvis til elevar i vidaregåande allmennutdanning og til lærlingar og andre elevar i kombinert praktisk/teoretisk utdanning.

Når ein gjev lån, skal ein ta omsyn til dei økonomiske forholda til lånsøkjaren, og i regelen til dei økonomiske forholda til ektemaken. Til Stortinget vedtek (fastset) noko anna, skal ein i regelen også ta omsyn til dei økonomiske forholda til forsytarane.

Det skal reknast rente av låna når utdanninga er avslutta eller normal utdanningstid er gått. Stortinget kan fastsetje at det og skal reknast rente i utdanningstida.

Lånekassa fastset avdragsplanen, som til vanleg skal byggje på annuitetsprinsippet. Avdragstida blir sett etter storleiken på lånet og etter kva inntekt låntakaren kan rekna med, men skal i regelen ikkje vera lengre enn 20 år. Med godkjenning av departementet kan Lånekassa vedta at fastsette terminsummar skal aukast og avdragstida forkortast for lån som det er sett opp betalingsplan for.

Døyr låntakaren, blir gjelda ettergjeven. Lånekassa kan ettergje lån heilt eller delvis når ein meiner det er rimeleg av di låntakaren har vorte ufør eller lid av langvarig sjukdom. Lånekassa kan gje utsetjing med betaling av rente og avdrag når vidare utdanning, militærteneste eller sjukdom har ført til vesentleg svikt i inntekt, eller når andre forhold har ført til at det vil verke urimeleg å krevje betaling etter den fastsette betalingsplanen. I samband med betalingsutsetjing kan ein gje avkall på rente.

§ 7. Nærare føresegner.

Stortinget fastset maksimale satsar for bortebuarstipend, serlege stipend og gebyrstipend. Kongen fastset rentesatsen for lån.

Vedkomande departement kan gje føresegner om reisestønad, stipend og lån. Departementet kan avgrense ordningane, setje aldersgrenser, stille

faglege krav, avgrense høvet til å kombinere ymse slag utdanning og setje andre vilkår for stønad, stipend og lån.

Statens lånekasse for utdanning gjev nærare reglar om stønad, stipend og lån, og kan gje føresegner og setje vilkår av same slag som er nemnde i føregåande ledd.

§ 8. Organisasjonen av Lånekassa.

Statens lånekasse for utdanning er eit sentralorgan for dei stipend- og låneordningar som er nemnde i §§ 1—6.

Lånekassa skal ha eit grunnfond og eit reservefond bygt på midlar som Stortinget løyver eller vedtek overført. Dersom Stortinget ikkje gjer anna vedtak, skal ikkje fonda forrentast av Lånekassa. I tilfelle avvikling fell fonda tilbake til staten.

Til verksemda kan Lånekassa ta opp lån inntil ein sum som svarar til ti gonger den summen grunnfondet utgjer. Låna blir garanterte av staten og kan takast opp ved å skrive ut ihendehavarobligasjonar eller på annan måte, etter nærare føresegner av vedkomande departement.

Administrasjonsutgiftene til Lånekassa blir dekte av staten i den mon dei ikkje blir dekte av renteinntekta.

Departementet syter for revisjon av rekneskapen og fører tilsyn med Lånekassa. Årsmelding og rekneskap skal kvart år leggjast fram for Stortinget.

§ 9. Leiinga av Lånekassa.

Statens lånekasse for utdanning skal leiast av eit styre og ein direktør.

Styret har 5 medlemer med personlege varamenn, som blir oppnemnde av Kongen for inntil 3 år. Kongen fastset kven som skal vere formann og varaformann i styret.

Direktøren i Lånekassa blir tilsett av Kongen. Direktøren leier den daglege drifta av Lånekassa i samsvar med dei føresegnene som styret fastset.

Lånekassa skal ha eit råd på 12 medlemer, som blir oppnemnde av Kongen for inntil 3 år. Rådet fører tilsyn med verksemda til Lånekassa og gjev tilråding til departementet om hovudlinene for stønads-, stipend- og låneordningane etter denne lova.

§ 10. Medverknad av kommunane.

Kommunane skal medverke ved gjennomføringa av stipend- og låneordningane etter §§ 1—6 i samsvar med nærare føresegner gjevne av departementet og Lånekassa.

Vedkomande departement kan fastsetje at kommunane skal betale ut bortebuarstipend, serlege stipend og gebyrstipend mot refusjon frå staten.

§ 11. Medverknad av skolar m. m.

Norske universitet, skolar og andre undervisningsinstitusjonar med studentar eller elevar som kan få stønad, stipend eller lån, pliktar å verke med til gjennomføring av ordningane i samsvar med dei føresegnene som blir gjevne av departementet og Lånekassa. I samband med dette kan undervisningsinstitusjonane bli pålagde å gje tilråding og opplysing om faglege og økonomiske forhold som har betydning for vurdering av søknader om lån og stipend og som institusjonane har føresetnader for å uttale seg om.

§ 12. Iverksetjing.

Denne lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Det kan fastsetjast at visse delar av lova skal gjelde frå eit tidlegare eller seinare tidspunkt enn andre.

Frå den tid denne lova tek til å gjelde, blir lov av 6. juni 1947 Om Statens lånekasse for studerende ungdom oppheva.